

Vlaams
Parlement

stuk **1303** (2011-2012) – Nr. 5
ingediend op 1 december 2011 (2011-2012)

Beleidsbrief

Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Beleidsprioriteiten 2011-2012

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heren Dirk Peeters en Karlos Callens

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Lode Ceysens, Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Linda Vissers;
de heren Karlos Callens, Marc Vanden Bussche;
de heer John Crombez, mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Tine Eerlingen;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

de heren Robrecht Bothuyne, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Johan Verstreken;
de heren Pieter Huybrechts, Chris Janssens, mevrouw Marleen Van den Eynde;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Tommelein;
de heren Marcel Logist, Bart Martens;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Hermes Sanctorum.

Stukken in het dossier:

- 1303** (2011-2012) – Nr. 1: Beleidsbrief
– Nr. 2 t.e.m. 4: Moties van aanbeveling
- 15** (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

INHOUD

I.	Toelichting door minister-president Kris Peeters	5
1.	Landbouw	5
1.1.	Omgevingsanalyse.....	5
1.2.	Het versterken van de crisisbestendigheid van de Vlaamse land- en tuinbouw	5
1.2.1.	Varkenssector	5
1.2.2.	Tuinbouwsector.....	5
1.3.	GLB.....	6
1.4.	Landbouwer = ondernemer ²	6
1.5.	Blijven investeren in onderzoek.....	6
1.6.	Strategische plannen om de positie van de biologische landbouw en de korte keten in de Vlaamse landbouw te versterken en een beleid voor de bijen- en de wijnbouwsector	6
1.7.	Inzetten op duurzame ontwikkeling in de Vlaamse land- en tuinbouw	6
1.8.	Inzetten op verdere administratieve vereenvoudiging	6
1.9.	De werking van Boeren op een Kruispunt zal op een intensieve manier worden voortgezet.....	6
1.10.	VLAM zal in zijn werking en communicatie bijzondere aandacht besteden aan duurzame consumptie- en productiepatronen	6
2.	Visserij.....	7
3.	Plattelandsbeleid	7
II.	Bespreking	7
1.	Interventies van de leden	7
2.	Antwoorden van de minister-president	20
2.1.	Landbouw	20
2.1.1.	Behoud van de familiale landbouw – schaalvergroting van de Vlaamse land- en tuinbouw	20
2.1.2.	Landbouw en klimaat.....	20
2.1.3.	Erosiegevoeligheid.....	20
2.1.4.	Evolutie netto bedrijfsinkomen.....	20
2.1.5.	Maatregelen voor jonge landbouwers.....	21
2.1.6.	Standpunt Vlaanderen over GLB	21
2.1.7.	Campagnes VLAM voor duurzaam consumptiegedrag.....	21
2.1.8.	Crisisbestendiger maken van de sector	22
2.1.9.	Evaluatie en opmaak strategisch plan Biolandbouw.....	22
2.1.10.	Interdepartementale werkgroep voedselverlies en -verspilling	22
2.1.11.	Timing uitbouw e-loket	22
2.1.12.	Vergoeding varkenshouders bij stopzetting.....	22

2.1.13. Nieuwe dossiers voor Europese erkenning van streekproducten	23
2.1.14. Groenbedekkers – bijen – biodiversiteit	23
2.1.15. ‘Agroforestry’	23
2.1.16. Exportwerking VLAM	23
2.1.17. Wijnbouw	23
2.1.18. Productie en export van halalvoedsel	24
2.1.19. Castratie van biggen	24
2.1.20. Onderzoek inzake agro-ecologische landbouwsystemen	24
2.1.21. Melkquotaregeling	24
2.1.22. Problematiek inteelt bij rashonden	24
2.1.23. Ruimte voor landbouw	25
2.1.24. Dialoogdagen varkenshouderij	25
2.1.25. PDPO II	25
2.1.26. Gewasbescherming	25
2.1.27. Terugdringen antibioticumgebruik in de veehouderij	25
2.1.28. Strategisch plan Korte Keten	25
2.2. Visserij	26
2.2.1. Aquacultuur	26
2.2.2. Visveilingen	26
2.2.3. Toepassing Europees Visserijfonds	26
2.3. Plattelandsbeleid	27
2.3.1. Bestuurskrachtmonitor	27
2.3.2. Armoede op het platteland	27
2.3.3. ZORO-projecten – Boeren op een Kruispunt	27
2.3.4. Belgisch trekpaard – veulenpremie	27
2.3.5. Paardenhouderij en veiligheid	27
2.3.6. Plattelandsfonds	28
3. Reacties leden	28
III. Moties van aanbeveling	28
Gebruikte afkortingen	29

Op 9, 23 en 30 november 2011 besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2011-2012, ingediend door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.

I. TOELICHTING DOOR MINISTER-PRESIDENT KRIS PEETERS

Minister-president *Kris Peeters* stelt vooreerst dat de beleidsbrief 2011-2012 voortbouwt op de beleidsnota 2009-2014 en geeft kort de belangrijkste inhoudelijke klemtonen uit de beleidsbrief weer.

1. Landbouw

1.1. *Omgevingsanalyse*

Belangrijke onderdelen van de Vlaamse land- en tuinbouw hebben het de afgelopen maanden zeer moeilijk gehad omwille van een aantal zeer ingrijpende crisissen. De minister-president beklemtoont dat ook op langere termijn gekeken moet worden naar de ‘fundamentals’ van de sector.

In het eerste hoofdstuk van de beleidsbrief schetst de minister-president de kenmerken van Vlaanderen als een topregio voor de productie- en afzetmogelijkheden voor de land- en tuinbouw. Vlaanderen is in Europa een ideale regio voor landbouwproductie dankzij het zachte klimaat, de rijke bodems en het lange groeiseizoen. Door professionalisering, verduurzaming en schaalvergroting in de land- en tuinbouw zet Vlaanderen de toon. Investerings om te voldoen aan milieu-, voedselveiligheids- en dierenwelzijnseisen gaan meestal ook gepaard met schaalvergroting. De minister-president wijst erop dat er een duidelijk verband is tussen een pleidooi om te voldoen aan deze eisen en een visie op schaalvergroting.

Onze land- en tuinbouw is uitermate exportgericht. Ons land realiseerde in 2010 een positief handelssaldo van 4,2 miljard euro en 81 percent van de Belgische landbouwexport is voor rekening van Vlaanderen.

Steeds meer land- en tuinbouwbedrijven doen aan verbreding van hun activiteiten en de milieudruk die de land- en tuinbouw veroorzaakt, blijft dalen.

1.2. *Het versterken van de crisisbestendigheid van de Vlaamse land- en tuinbouw*

De regionalisering van het federale landbouwrampenfonds, gecombineerd met de mogelijkheden die aangekondigd worden in het nieuwe Europees landbouwbeleid na 2013, moeten de kans bieden om een nieuw geïntegreerd risicobeleid te voeren voor de Vlaamse land- en tuinbouw. De minister-president zal de ‘taskforce risicobeheer’ opnieuw opstarten.

1.2.1. *Varkenssector*

De intussen structureel geworden crisis in de varkenshouderij wordt aangepakt via een met de sector doorgesproken actieplan dat op 1 december 2011 wordt voorgesteld.

1.2.2. *Tuinbouwsector*

2012 was onder meer door de EHEC-crisis een crisisjaar voor de tuinbouwsector. De Vlaamse overheid is over de brug gekomen met een aantal crisismaatregelen op korte termijn, maar tegelijkertijd is een debat opgestart met de sector om de risicobestendigheid in de keten te verhogen. De administratie verwerkt momenteel de eerste reacties van de diverse spelers in de tuinbouwsector.

1.3. GLB

Aangezien de commissie op 26 oktober 2011 een uitgebreide bespreking heeft gewijd aan de voorstellen van de Europese Commissie over de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, is het volgens de minister-president niet nodig om daar nog extra op in te zoomen.

1.4. Landbouwer = ondernemer²

Dit motto is volgens de minister-president een krachtig signaal en geeft duidelijk aan dat de landbouwer voor een dubbele uitdaging staat: ondernemer zijn op zich, gecombineerd met werken met specifieke levende producten en onder specifieke omstandigheden.

Het Vlaams Landbouw investeringsfonds blijft de motor voor innovatie en verduurzaming in de land- en tuinbouw. De minister-president schetst de recente evolutie. Investerings in dierenwelzijn en leefmilieu en de daarmee gepaard gaande schaalvergrotingen leidden tot een verdubbeling van het investeringsvolume in 5 jaar tijd. In 2010 kende het VLIF een recordbedrag van 102,1 miljoen euro steun toe voor investeringen en de vestiging in de land- en tuinbouw.

1.5. Blijven investeren in onderzoek

De minister-president wijst op het belang van ILVO als onderzoeksinstituut, en daarnaast vervullen de praktijkcentra een onmisbare brugfunctie tussen het onderzoek en de land- en tuinbouwers.

1.6. Strategische plannen om de positie van de biologische landbouw en de korte keten in de Vlaamse landbouw te versterken en een beleid voor de bijen- en de wijnbouwsector

Er is in de beleidsbrief expliciet aandacht voor de biologische landbouw, de korte keten, de bijenhouderij en de wijnbouwsector. Als specifiek punt stipt de minister-president aan dat het Strategisch Plan Biologische Landbouw, dat geëvalueerd en geactualiseerd wordt, vooral blijft inzetten op de omschakeling van gangbare landbouwers naar biolandbouw.

1.7. Inzetten op duurzame ontwikkeling in de Vlaamse land- en tuinbouw

Een duurzaam landbouwbeleid draagt bij tot duurzame ontwikkeling. Zo wordt het in 2010 gestarte beleid inzake voedselverliezen en -verspilling verder uitgebouwd.

1.8. Inzetten op verdere administratieve vereenvoudiging

Met het e-loket werd op dit vlak al een hele weg afgelegd, stelt de minister-president. In 2011 werden 16.292 verzamelaanvragen elektronisch ingediend, wat 52 procent is van het totale aantal.

1.9. De werking van Boeren op een Kruispunt zal op een intensieve manier worden voortgezet

De minister-president wijst op het belang om deze beleidslijn voort te zetten, want in een periode van vier jaar hebben 862 bedrijven in moeilijkheden zich aangemeld bij de vzw Boeren op een Kruispunt.

1.10. VLAM zal in zijn werking en communicatie bijzondere aandacht besteden aan duurzame consumptie- en productiepatronen

De minister-president beklemtoont het belang om deze speerpunten verder te ondersteunen.

2. Visserij

Voor het Vlaamse visserijbeleid is de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid een cruciale ontwikkeling. Aangezien de voorstellen van de Europese Commissie over de hervorming van het GVB op 9 november 2011 in de commissie werden besproken, gaat de minister-president hier niet concreet op in.

3. Plattelandsbeleid

Het plattelandsbeleid werkt verder rond de drie gekende beleidssporen:

- het signaleren en bespreekbaar maken van plattelandsthema's via het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg;
- het opzetten van projectinitiatieven op Vlaams niveau;
- en het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte acties.

In 2012 zal werk gemaakt worden van het Plattelandsfonds. Het is de bedoeling het ontwerp van decreet in de loop van 2012 in te dienen in het Vlaams Parlement, zodat het vanaf 2013 in werking kan treden. Het is volgens de minister-president van belang dat degelijk werk wordt geleverd en een maximale consensus tot stand komt over het Plattelandsfonds.

II. BESPREKING

1. Interventies van de leden

Volgens mevrouw *Els Robeyns* geeft de beleidsbrief een vrij duidelijk overzicht van het voorbije en het toekomstige beleid.

In de omgevingsanalyse wordt de trend naar schaalvergroting en professionalisering bevestigd. In het hoofdstuk over de crisisbestendigheid van de Vlaamse landbouw staat dat bedrijven in de land- en tuinbouw door de schaalvergroting, de sterk doorgedreven specialisatie en hun kapitaalintensieve karakter kwetsbaarder geworden zijn. Het lid concludeert daaruit dat de schaalvergroting toch een invloed heeft op de crisisgevoeligheid en oppert dat het waardevol is om te blijven investeren in het behoud van de familiale landbouw.

In de omgevingsanalyse worden positieve cijfers aangehaald over de stijging van de productiewaarde, de zelfvoorzienigheid en het handelsoverschot. Ook de milieudruk van de landbouw neemt af, wat volgens mevrouw Robeyns goed nieuws is, maar na 2008 zijn de emissies van broeikasgassen door de landbouw wel opnieuw toegenomen, alsook de erosiegevoeligheid van het landgebruik. Bovendien is ook de veestapel sinds 2008 opnieuw gestegen. Is er een verband tussen de toename van de veestapel en de toename van de emissie van broeikasgassen? Wordt in het nieuwe klimaatbeleidsplan een reductie verwacht van de sector en welke impact kan dat hebben op de veehouderij? Hoe verhoudt zich de toename van de erosiegevoeligheid tot de overstromingsrisico's in Vlaanderen en het aangekondigde actieplan ter zake?

Het netto bedrijfsinkomen van de Vlaamse land- en tuinbouw voert het Europese klassement aan, staat in de beleidsbrief te lezen. Maar enige tijd geleden waren er berichten dat het inkomen van de Vlaamse land- en tuinbouwers met 50 percent was gedaald. Mevrouw Robeyns vraagt hier meer duiding over.

Het meer crisisbestendig maken van de sector is een belangrijke uitdaging waar terecht veel aandacht aan wordt besteed. Door een structurele aanpak kunnen mogelijk crisissen voorkomen worden. De mogelijkheid om een verzekering af te sluiten tegen bepaalde risico's is een belangrijk aspect. Maar mevrouw Robeyns concludeert uit de hoorzitting over dit onderwerp in de commissie van 16 november dat de verzekeringssector nogal

terughoudend is en twijfelt aan de financiële haalbaarheid. Desondanks is het voor het lid belangrijk om die mogelijkheid te blijven onderzoeken. Daar is ook in de beleidsbrief aandacht voor, onder meer door het heropstarten van de ‘taskforce risicobeheer’.

Mevrouw Robeyns ondersteunt ook de opmerking die de SALV maakt in het advies over de beleidsbrief, namelijk dat er specifieke aandacht nodig is voor jonge land- en tuinbouwers. Door de grote investeringslast en de geringe financiële buffer zijn zij uiterst kwetsbaar voor crisissen. In de beleidsbrief worden geen expliciete maatregelen voor jonge landbouwers vermeld, maar volgens de spreker zijn er wel acties nodig. Ook bij de opmaak van nieuwe regelgeving is aandacht nodig voor startende, jonge land- en tuinbouwers.

2011 was een echt rampjaar voor de tuinbouw, maakt mevrouw Robeyns duidelijk. Naar aanleiding van diverse crisissen werden op diverse niveaus maatregelen genomen, ook Europees. Het lid onderstreept het belang om de maatregelen te evalueren, en indien ze efficiënt blijken te zijn, moet ook onderzocht worden of ze structureel verankerd kunnen worden. De spreker benadrukt nog het belang van transparantie in de ketenwerking en het nut van extra promotionele acties van VLAM en Flandria.

Het is volgens mevrouw Robeyns belangrijk dat de administratie zo veel mogelijk cijfergegevens verzamelt over de voorstellen van de Europese Commissie over de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Welke afspraken werden gemaakt om het standpunt van de Vlaamse overheid vast te stellen en in te brengen in de Belgische coördinatie?

Naast het versterken van de exportsubsidies voor de Vlaamse land- en tuinbouw zal VLAM in de promotiecampagnes meer aandacht hebben voor duurzame ontwikkeling, onder meer door te focussen op een meer duurzaam consumptiegedrag en het ondertekenen van een duurzaamheidscharter. Mevrouw Robeyns ervaart deze evolutie als positief, maar vraagt verduidelijking over de manier waarop VLAM dat zal concretiseren. Zullen ook campagnes inzake biolandbouw of vleesarme voeding geïnitieerd worden?

In het kader van duurzame export acht het lid het ook zinvol om voor de verschillende exportbestemmingen de verschillende exportstromen, zowel binnen als buiten Europa, in kaart te brengen.

ILVO zal meer aandacht besteden aan onderzoek gericht op de ontwikkeling en implementatie van efficiënte agro-ecologische landbouwsystemen. De VN-rapporteur voor het recht op voedsel stelt dat onderzoek naar agro-ecologische landbouw noodzakelijk is voor het verduurzamen van de voedselsystemen. Hoe zal ILVO dat concreet aanpakken?

Mevrouw Robeyns spreekt haar waardering uit voor het strategisch plan Korte Keten en de manier waarop het – samen met de sector – tot stand is gekomen. Het lid zal de uitvoering van nabij opvolgen.

Het strategisch plan voor de biologische landbouw loopt af in 2012. Er is al heel wat vooruitgang geboekt, maar er is volgens de spreker nog werk aan de winkel inzake omschakeling en ketenontwikkeling. Het huidige plan moet geëvalueerd worden en ook een vervolg krijgen. Wat is de timing hiervoor?

Mevrouw Robeyns kijkt ook uit naar de globale evaluatie van het Co-existentiedecreet.

Het is voor het lid belangrijk dat ook het werk van Boeren op een Kruispunt intensief wordt voortgezet.

De administratieve vereenvoudiging voor de zorgboerderijen is een ander aandachtspunt, en een structurele verankering in het zorglandschap wordt ook als positief en wenselijk geduid.

Een nieuw item in de beleidsbrief dat door mevrouw Robeyns sterk wordt gewaardeerd, is de aandacht voor de wijnbouw. De Vlaamse wijnbouw zit in de lift, zeker in het Hageland en Limburg. Het lid stelt dat er vraag is naar een kwaliteitslabel voor de Limburgse wijnen geproduceerd langs beide zijden van de Maas, dus zowel in Belgisch als Nederlands Limburg.

Ook de aandacht voor de problematiek van de bijensterfte is positief. Bijen zijn economisch en ecologisch van onschatbare waarde voor de land- en tuinbouw, dus zijn volgens de spreker inspanningen nodig inzake biodiversiteit en bescherming tegen schadelijke parasieten.

In de beleidsbrief kondigt de minister-president een interdepartementale werkgroep over voedselverlies en -verspilling aan. Is de werkgroep al opgericht en wie is betrokken?

Een versnelde introductie van ‘agroforestry’ in Vlaanderen is eveneens een aandachtspunt. Daarvoor kunnen landbouwers vanaf het najaar van 2011 een subsidie ontvangen voor maximaal 70 percent van de gemaakte aanplantkosten. Mevrouw Robeyns vraagt meer informatie over het budget en de manier waarop de maatregel gecommuniceerd wordt.

Bij de evaluatie van PDPO II en de voorbereidingen voor PDPO III is aandacht nodig voor de maatregelen die op dit moment minder succes hebben, zoals de beheersovereenkomsten soortenbescherming en kleine landschapselementen. De knelpunten die in de midtermevaluatie werden vermeld, moeten worden weggewerkt.

Als gevolg van de klimaatverandering en de verdere verduurzaming van de veehouderij is aandacht voor de ‘carbon footprint’ van de veehouderij volgens mevrouw Robeyns van prioritair belang. Na het afronden van het studiewerk eind 2011 moet een strategie tot stand komen om de voetafdruk te verlagen.

Het VLIF zal inzetten op re-engineering en administratieve vereenvoudiging, om zo de aanvragen voor investerings- en vestigingssteun en de dossierbehandeling vlotter te laten verlopen. Ook het e-loket zal verder worden uitgebouwd. Mevrouw Robeyns informeert naar de timing hiervoor.

Het voorbije jaar werd een bestuurskrachtmonitor voor plattelandsgemeenten ontwikkeld door de universiteiten van Leuven en Antwerpen, die daarna werd uitgetest bij veertien gemeenten. Wat zijn daarvan de resultaten?

Het Plattelandsfonds zal volgens de beleidsbrief in 2012 in een decreet worden gegoten en in 2013 zal het fonds effectief operationeel zijn. Er wordt volgens mevrouw Robeyns vol verwachting uitgekeken naar het Plattelandsfonds.

Om de sociale netwerken op het platteland te versterken en het isolement van mensen in armoede te doorbreken, werden de projecten ‘dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving’ voortgezet. In 2012 volgt een evaluatie om de verdere financiering te bespreken. Ook in PDPO II zijn specifieke projecten mogelijk met als doelgroep kansarmen. Mevrouw Robeyns benadrukt het belang van aandacht voor armoede op het platteland, een probleem dat vaak aan de aandacht ontsnapt en verdoken blijft.

Volgens de heer *Karlos Callens* zijn de crisissen het grote probleem voor de landbouwsector. Blijvende inspanningen om een deugdelijke verzekering tegen natuurrampen mogelijk te maken, is voor de spreker absoluut nodig. De verzekeringssector moet gewezen worden op de gedeelde verantwoordelijkheid.

De heer Callens vraagt of er al nieuwe ontwikkelingen zijn over het voorstel van VEVA om varkenshouders te vergoeden bij stofzetting van het bedrijf. Dit dossier wordt best Europees bekeken. Wat is de stand van zaken?

Er is een blijvende inspanning nodig om het vertrouwen van de consumenten in tuinbouwproducten te versterken. Het Flandria-keurmerk, dat bijvoorbeeld in Duitsland sterk gewaardeerd wordt, is daarbij een heel belangrijk element. Voor de tuinbouw wordt een debat opgestart, maar de heer Callens wil vooral dat er concrete resultaten voortvloeien uit bijvoorbeeld dialoogdagen.

De beleidsbrief heeft het ook over hefbomen voor ondernemerschap. De acties zijn het resultaat van een zelfdoorlichting van de Vlaamse administratie vanuit het perspectief ondernemerschap. Welke hefbomen werden concreet geïdentificeerd en welke acties zijn gepland?

In de beleidsbrief gaat volgens het lid terecht aandacht naar de innovatieve landbouw.

Vorig jaar gaf de minister-president te kennen dat het stappenplan voor de melkquotaregeling tot 2012 loopt en dat in het landingsplan aangegeven zou worden hoe verder afgebouwd wordt richting 2015. Wat zijn de concrete voorstellen?

Vlaanderen hinkt achterop wat betreft biolandbouw. De heer Callens vraagt zich af of landbouwers niet terugschrikken om over te schakelen omwille van de administratieve lasten. In de beleidsbrief is sprake van een nieuwe subsidie voor bioadvies, de herziening van de biohectarepremie en een algemene evaluatie van de ondersteuningsmechanismen voor de biolandbouw. De spreker vraagt verduidelijking bij alle initiatieven inzake biolandbouw.

Wie zal het onderzoek inzake de zorgboerderijen uitvoeren, met welk budget en met welke timing?

De promotie van de wijnbouw wordt door de heer Callens als heel positief ervaren. Hij maakt wel een kanttekening bij de erkenning van sommige producten, zoals bepaalde koffie, als streekproduct. Die producten worden hier wel verwerkt, maar zijn eigenlijk niet van bij ons. Zijn er nog nieuwe dossiers voor een Europese erkenning als streekproduct?

Het lid verwijst naar de door het parlement goedgekeurde resolutie over de bijenhouderij en rekent erop dat de minister-president voor de uitvoering zal zorgen.

De heer Callens is naar eigen zeggen al lang voorstander van ‘agroforestry’, als combinatie van een ecologische impuls en een economische meerwaarde voor de landbouwer.

De spreker gaat in op de aangekondigde veulenpremie voor trekpaarden. Wat zal de hoogte zijn en is die beperkt tot bepaalde soorten trekpaarden?

De heer Callens focust ook op de mogelijke overheveling van bevoegdheden naar de gewesten. Als deze overheveling tot stand komt, is het voor de spreker heel belangrijk om de nodige administratieve vereenvoudiging door te voeren. Ook over de Pachtwet rijst de vraag of hervormingen doorgevoerd zullen worden.

Het lid vraagt dat het onderzoek over de biggencastratie snel wordt afgerond, zodat er duidelijkheid is voor de varkenshouders en de afnemers.

In het verleden werden al vragen gesteld over de uitrustingstoelage voor het landbouwonderwijs. Wat is de stand van zaken?

Het voorstel om landbouwwegen minder te laten gebruiken door niet-landbouwers zou in de vorm van aanbevelingen in het najaar van 2011 worden voorgelegd aan een bestuurlijk overleg. Is dat gebeurd en wat zijn de resultaten?

De heer Callens uit nog zijn zorg over het grote aantal controles op landbouwbedrijven. Ook de federale overheid speelt hierbij een belangrijke rol, maar de spreker vraagt toch om op dat vlak werk te maken van vereenvoudiging.

Mevrouw *Tine Eerlingen* is tevreden dat de onderwerpen die het vorige zittingsjaar in de commissie werden aangekaart ook terug te vinden zijn in de beleidsbrief. In het algemeen is voor de landbouw- en visserijsector enkel een toekomst weggelegd als de kaart van duurzaamheid en innovatie wordt getrokken. Het lid onderschrijft die langetermijnvisie. Enkel op die manier kan Vlaanderen zich als productieve land- en tuinbouwregio handhaven in de top van Europa.

De relatie tussen schaalvergroting en kwetsbaarheid, die in de omgevingsanalyse naar voren komt, verontrust de spreker. Inzake het netto-inkomen per voltijdse familiale arbeidskracht van de Vlaamse land- en tuinbouwer voert Vlaanderen het Europese klas-sement aan, terwijl er heel veel signalen zijn dat er inkomensdalingen zijn. Het lid wil hierover bijkomende duiding.

Een eerlijke prijs voor de producent kan enkel gegarandeerd worden als er voldoende transparantie is in de handelsketen. Mevrouw Eerlingen vraagt of de gesprekken hierover al geleid hebben tot verbetering en acties.

De landbouwsector heeft al veel inspanningen geleverd om de uitstoot van broeikasgas-sen terug te dringen. Maar de voorbije jaren lijkt de situatie te stagneren. In de periode 2013-2020 is een reductie van 15 percent nodig ten opzichte van 2005. Zijn er al concrete afspraken gemaakt hoe de doelstellingen gehaald zullen worden? Op welke vlakken zijn er nog mogelijkheden en hoe zal de sector zich daarop voorbereiden?

De erosiegevoeligheid van de landbouw neemt verder toe, ondanks de erosiebestrijdings-plannen. Er zijn beheersovereenkomsten rond erosiebestrijding, maar volgens mevrouw Eerlingen bleef de oppervlakte waarop deze van toepassing waren het voorbije jaar gelijk. Welke bijkomende maatregelen zal de minister-president nemen om de erosie een halt toe te roepen?

Meer onderzoek naar de mogelijkheden van een risicoverzekering is ook volgens mevrouw Eerlingen nodig.

In de beleidsbrief is ook een passage opgenomen over de correcte informatieverspreiding, waarover op Europees niveau afspraken gemaakt zullen worden. Tijdens de EHEC-crisis werd de hele Unie geschaad door een probleem in één land. Zal de minister-president hier-voor stappen zetten op Europees niveau?

Het lid acht het positief dat het beleidsdomein Landbouw en Visserij zichzelf heeft door-gelicht vanuit het perspectief ondernemerschap.

In 2010 werd volgens de beleidsbrief een recordbedrag aan VLIF-steun toegekend. Uit het activiteitenrapport maakt mevrouw Eerlingen op dat het merendeel van de uitgaven inge-zet werd om de impact op het milieu te verminderen. Door het grote succes van een aantal maatregelen moest de steunintensiteit gereduceerd worden. Dierenwelzijn en verbreding van de landbouw konden rekenen op een kleinere tussenkomst. Mevrouw Eerlingen vraagt of deze verdeling van de middelen behouden zal blijven of dat een bijsturing zal gebeuren, want bijvoorbeeld voor de aanpassing van de huisvesting voor zeugen en leghennen is nog een achterstand weg te werken.

Het voorlichtingsplan 2011 is gericht op ondernemen en duurzaamheid, wat door lid als positief wordt ervaren.

Het Platform voor Landbouwonderzoek biedt de mogelijkheid van overleg tussen de onderzoekers en de landbouwsector. Maar de communicatie tussen theorie en praktijk bleek nog niet altijd optimaal te verlopen, aldus mevrouw Eerlingen. Slaagt het platform nu wel in een betere stroomlijning?

De spreker kijkt uit naar de evaluatie van het Strategisch Plan Biologische Landbouw en het volgende actieplan. Vlaanderen is een belangrijke speler in het onderzoek naar ggo's, en dat moet voor het lid ook zo blijven. De technologie moet alle kansen krijgen, als natuurlijk de risico's voor mens en milieu uitgesloten worden. Dat staat haaks op het zeer terughoudende standpunt van Wallonië. Welk overleg is er tussen de gewesten en zijn er afspraken mogelijk?

De wijnbouw is een professionele sector geworden. Mevrouw Eerlingen steunt de aandacht en het beleid voor deze sector.

De minister beslist om geld vrij te maken voor het inzaaien van groenbedekkers in het najaar. Hoe wordt dat afgestemd met het beleid ten gunste van de bijen? Past dit binnen de beheersovereenkomsten of gaat het om andere middelen en acties? Is er overleg met andere beleidsdomeinen om de biodiversiteit te verbeteren?

Vanaf dit najaar kunnen landbouwers subsidies aanvragen voor 'agroforestry'. Het lid informeert naar de interesse hiervoor.

Mevrouw Eerlingen hoopt dat dierenwelzijn binnenkort een Vlaamse bevoegdheid is. Het lid betreurt dat het onderzoek naar de alternatieven voor biggencastratie zo lang duurt, maar dit jaar zal het onderzoek worden afgerond. De deelnemende bedrijven zijn blijkbaar overtuigd om alternatieve middelen te gebruiken. Informatie zal natuurlijk belangrijk zijn. Op welke termijn zal de minister-president een actieplan opmaken om de huidige landbouwpraktijken aan te passen en iedereen te overtuigen van de meerwaarde van dier-vriendelijke biggencastratie? Het lid vraagt snelle actie als de conclusies bekend zijn. Ook voor de problematiek van de inteelt bij honden vraagt het lid blijvende aandacht.

Mevrouw Eerlingen vraagt een stand van zaken in verband met het opmaken van een inventaris van het antibioticagebruik.

Hoe ervaart de minister-president de inspanningen van de landbouw inzake energiebesparing en de strijd tegen verdroging en wateroverlast? Moeten de inspanningen worden opgedreven?

De toenemende vraag naar landbouwproducten kan ook doorgetrokken worden naar visserijproducten. Het probleem is volgens mevrouw Eerlingen dat visbestanden sterk zijn aangetast door intensieve bevissing. De minister-president wil meer inzetten op duurzame aquacultuur. Welke acties werden al genomen?

De minister-president voorziet in een financiële steun voor de optimalisatie van de bestaande installaties en de uitbouw van nieuwe infrastructuur. Mevrouw Eerlingen wil weten welke criteria worden gehanteerd om te beoordelen welke projecten subsidieerbaar zijn? Wordt hierbij rekening gehouden met de ecologische voetafdruk van de kweek van bepaalde soorten vis?

In de beleidsbrief wordt een landbouwdecreet aangekondigd, waarin alle landbouwwetten gecoördineerd zullen worden en waarin de decretale basis wordt gelegd voor nieuwe initi-

atieven en instrumenten. Het decreet heeft vertraging opgelopen omwille van de lopende federale regeringsonderhandelingen. Welke stappen werden al gezet?

Volgens de beleidsbrief zal worden nagegaan of de SALV over voldoende middelen beschikt om haar taak naar behoren uit te voeren. Mevrouw Eerlingen vraagt of er signalen zijn dat de SALV over onvoldoende middelen beschikt.

Het lid informeert nog welke kansen de geplande overheveling van bevoegdheden zal bieden. Is de minister-president bijvoorbeeld voorbereid op de mogelijke nieuwe bevoegdheid dierenwelzijn?

Volgens de spreker bestaat er bij lokale besturen nogal wat verwarring over de modaliteiten voor het toekomstige Plattelandsfonds. Zij hebben de indruk dat het gaat om structurele ondersteuning, bovenop de middelen van het Gemeentefonds. Het is belangrijk dat dit juist gekaderd wordt, vandaar de vraag van het lid welke communicatie-initiatieven de minister-president al heeft genomen om misverstanden te vermijden.

Vlaanderen is een dichtbebouwde en intensief gebruikte regio, schetst mevrouw Eerlingen. Net daarom moeten de resterende stukjes stiltegebied bewaard worden. IPO heeft een advies geformuleerd voor het beleid rond stiltegebieden. Welke acties heeft de minister-president al ondernomen naar aanleiding van dit advies en hoe zullen de lokale actoren aangespoord worden om hier meer aandacht voor te hebben?

Het lid focust nog op de liberalisering van de zuivelmarkt. In de vorige beleidsbrief werden de voorbereidingen vermeld, maar dit jaar wordt het niet aangestipt. Zijn er nieuwe ontwikkelingen?

De heer *Stefaan Sintobin* is van mening dat de beleidsbrief niet gemakkelijk leesbaar is. Het lid verwijst naar de beleidsbrief Toerisme, waarin ordelijk de beleidsopties en het budget vermeld staan.

De beleidsbrief 2011-2012 bouwt voort op de beleidsnota en de vorige beleidsbrief, en naast aandacht voor bijen en de wijnbouw, staan weinig nieuwe punten vermeld. Heel wat onderwerpen uit de beleidsbrief kwamen de voorbije maanden al aan bod in de commissie. De spreker verwijst naar de gedachtewisselingen in de commissie, maar ook naar de verslagmomenten over de Europese Ministerraden, waarbij steeds interessante informatie verstrekt wordt.

De regionalisering van het rampenfonds, dierenwelzijn en de Pachtwet biedt kansen. De heer Sintobin vraagt welke organisatorische voorbereidingen al gebeuren.

Over de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zullen nog heel wat discussies gevoerd worden, ook in deze commissie. Er zal volgens de heer Sintobin heel wat weerwerk nodig zijn vanuit Vlaanderen tegen de voorstellen van de Europese Commissie.

De spreker gaat verder in op een aantal specifieke punten. De verbreding van de landbouw is een goede zaak, maar er moet blijvend aandacht zijn voor de familiale landbouw. De heer Sintobin heeft de indruk dat dit pad de voorbije tijd wat werd verlaten.

Op 1 december zal de minister-president het actieplan voor de varkenshouderij aankondigen. Wanneer mag de implementatie in het beleid verwacht worden?

Naar aanleiding van de discussie over de EHEC-crisis bleek dat er dringend nood is aan een Europese aanpak. De minister-president zou het voortouw nemen om een nieuwe crisis te voorkomen. Welke initiatieven werden en worden genomen?

De VLAM is heel belangrijk voor de exportpromotie. Heeft de markt zich, na de crisissen, hersteld en welke nieuwe markten worden nog onderzocht?

Tijdens het werkbezoek van de commissie aan de Anuga-beurs in Keulen heeft de heer Sintobin vastgesteld dat er ook door Vlaamse bedrijven veel aandacht wordt besteed aan het produceren en exporteren van halalvoedsel. De spreker wil hierover cijfergegevens verzamelen.

De werking van Boeren op een Kruispunt moet intensief voortgezet worden, want het is noodzakelijk.

De steun voor de wijnbouw is volgens de heer Sintobin terecht, en hij pleit ook voor een kwaliteitslabel voor de Monteborgwijn uit de Westhoek. Wanneer start VLAM met de promotie van Vlaamse wijnen?

De heer Sintobin wijst erop dat dierenwelzijn niet mag zorgen voor concurrentievervalsing. De spreker heeft de indruk dat bepaalde leden ervan uitgaan dat er door de overheveling naar Vlaanderen plots geen problemen meer zouden zijn, bijvoorbeeld wat de castratie van biggen betreft.

Er is volgens het lid in de beleidsbrief weinig terug te vinden over de prijzenproblematiek, toch een van de grootste discussiepunten van de voorbije jaren, waarbij producenten en afnemers recht tegenover elkaar staan.

De spreker onderschrijft de opmerking van de SALV over het ontbreken van een specifiek beleid voor jonge landbouwers in de beleidsbrief.

De heer Sintobin steunt de sleutelbegrippen van het beleid inzake visserij. De samenwerking tussen de vismijnen werkt vrij goed. De Vlaamse visserijsector moet volgens het lid ook in de toekomst voldoende kansen krijgen, want er zijn nog duizenden mensen actief in de sector.

De aandachtspunten voor Vlaanderen bij de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid zijn duidelijk: aanlandingsplicht, regionalisering en de verdeling van de capaciteitsvermindering. Er wordt in veel lidstaten nog te weinig aandacht gegeven aan aquacultuur. In de beleidsbrief wordt een aquacultuurplatform vermeld. De spreker vraagt naar de stand van zaken.

De heer Sintobin informeert tot slot nog in welke mate het nodig is dat inzake paardenhouderij nog meer aandacht wordt besteed aan veiligheid.

Volgens mevrouw *Tinne Rombouts* is de beleidsbrief heel overzichtelijk en het feit dat de meeste onderdelen ook al voorkwamen in de beleidsnota en de vorige beleidsbrief wordt positief ervaren en duidt op een continu beleid. Wat niet betekent dat er geen nieuwe aandachtspunten zijn.

Het is voor de spreker logisch dat in deze onzekere tijden voor de land- en tuinbouw in de beleidsbrief veel aandacht gaat naar het crisisbestendig maken van de sector. Volgens mevrouw Rombouts worden in moeilijke tijden vaak de positieve krachten van de sector vergeten, maar het lid onderstreept dat de beleidsbrief daar wel ruime aandacht aan besteed.

De landbouwsector is afhankelijk van de weersomstandigheden en de klimaatdiscussie maakt de uitdagingen enkel groter. Na de hoorzitting over de risicoverzekering in de commissie op 16 november, stelt mevrouw Rombouts vast dat er bij de verzekeringsmaatschappijen weinig enthousiasme is om de risicoverzekering uit te werken. Wat kan de meerwaarde zijn van de verzekeringsmaatschappijen in het kader van de risicoverzeke-

ring? Als het antwoord op die vraag is dat hun rol heel beperkt is, moet volgens het lid bekeken worden of de overheid – zonder de verzekeringsmaatschappijen – zelf verdere initiatieven kan nemen. De verzekeringsdiscussie loopt al een hele tijd en op een gegeven moment moeten er toch resultaten op tafel gelegd worden, aldus de spreker. Het is belangrijk dat het door de minister-president georganiseerde overleg positief evolueert.

Mevrouw Rombouts wijst ook op de sectorspecifieke crisissen, waarvan er een aantal veel-er structureel lijken te worden. De minister-president heeft volgens het lid accuraat ingegrepen – met de bevoegdheden waarover hij beschikt – als crisissen opdoken, en acht het positief dat in dialoog met de sector naar oplossingen wordt gezocht. Mevrouw Rombouts kijkt uit naar de conclusies van de dialoogdagen over de varkenshouderij.

Het lid focust nog op de crisis in de tuinbouwsector. In de tuinbouwsector zijn er grote verschillen tussen de bedrijven, waarbij de rentabiliteit niet enkel afhankelijk is van de grootte van het bedrijf. Daarnaast zitten er op korte termijn geen nieuwe glastuinbouwprojecten in de pijplijn en zijn ook de investeringen in bestaande bedrijven zeer laag. Voor mevrouw Rombouts is de vernieuwing van bestaande bedrijven een belangrijke uitdaging. In de beleidsbrief wordt een project voor innovatief aanbesteden vermeld, om in de tuinbouw een energietransitie te realiseren. Het lid vraagt daar meer informatie over. Is dit ook van toepassing voor investeringen in bestaande bedrijven?

Mevrouw Rombouts wijst erop dat ook de voorstellen voor de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zwaar wegen voor de Vlaamse land- en tuinbouw en eigenlijk te weinig rekening houden met de specifieke Vlaamse uitdagingen en moeilijkheden. De discussie is natuurlijk nog niet afgelopen, en uiteraard moet er in Europees perspectief gedacht worden, maar het lid rekent op voldoende flexibiliteit voor de lidstaten, om een beleid op maat van de Vlaamse landbouw mogelijk te maken. Zij rekent erop dat de minister-president de discussie ook vanuit die invalshoek zal voeren.

De spreker acht het stimuleren van ondernemerschap in de landbouw een positief aandachtspunt. Dat gaat niet alleen over het stimuleren van schaalvergroting, maar over het mogelijk maken van ondernemen op zich. Het VLIF blijft de motor voor vernieuwing, innovatie en verduurzaming in de sector, benadrukt mevrouw Rombouts.

Ingaand op specifieke acties voor jonge land- en tuinbouwers, verwijst de spreker naar een in de vorige legislatuur goedgekeurde resolutie over een actieplan voor jonge landbouwers. Mevrouw Rombouts vraagt of het mogelijk is om de uitvoering van de resolutie en de eventuele knelpunten iets meer te duiden.

In het onderdeel van de beleidsbrief over innovatieve landbouw is er aandacht voor de praktijkcentra, het Platform voor Landbouwonderzoek en het project rond innovatief aanbesteden in de tuinbouw, situeert de spreker. De praktijkcentra krijgen een duidelijke rol bij het flankerend landbouwbeleid in het kader van het mestbeleid. Dat is volgens mevrouw Rombouts een goede keuze. Zij onderzoeken ook op welke manier de waterkwaliteitsgroepen best opgestart kunnen worden. Er zijn extra budgetten voor vrijgemaakt, en het lid rekent op verdere ondersteuning voor de werking van de waterkwaliteitsgroepen.

Mevrouw Rombouts focust ook op de introductie van innovatieve technieken op bedrijfsniveau. Het is voor een land- of tuinbouwer niet evident om een nieuwe techniek toe te passen die nog niet optimaal onderzocht werd. Er is begeleiding door het Innovatiesteunpunt, maar dat loopt volgens het lid niet altijd even vlot. Zij verwijst naar investeringen in emissiearme stalsystemen. Als het systeem niet erkend is, is er ook geen VLIF-steun. Dat is volgens de spreker een rem op investeringen door de land- en tuinbouwers, maar zij begrijpt wel dat ondersteuning voor systemen die nog niet optimaal onderzocht zijn, moeilijk ligt. Mevrouw Rombouts vraagt te bekijken welke soepelheid eventueel mogelijk is.

Ruimte voor landbouw is een cruciale factor voor het landbouwbeleid. In de beleidsbrief is ook een onderdeel opgenomen over water en natuur. Het feit dat ruimte voor landbouw uitdrukkelijk in de beleidsbrief aan bod komt, onderstreept volgens mevrouw Rombouts dat die processen een zware invloed hebben op de landbouwsector. De aandacht voor deze domeinen in de beleidsbrief Landbouw is positief, en toont volgens de spreker aan dat de minister-president de belangen van de sector goed opvolgt.

Mevrouw Rombouts verwijst ook naar het flankerend landbouwbeleid. In de beleidsbrief Leefmilieu handelt een passage over het decreet Landinrichting. Het is voor het lid positief dat de landbouw ook decretaal een duidelijke ondersteuning krijgt, want dat mist de Vlaamse land- en tuinbouw soms in het flankerend beleid.

Ook al valt het niet onmiddellijk onder de bevoegdheid van de minister-president, mevrouw Rombouts vraagt van de minister bevoegd voor Landbouw toch aandacht voor de verschillende processen, onder andere vanuit Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu. De administraties hebben zicht op de aparte processen die zij initiëren, maar de landbouwers ervaren de gevolgen van al die processen samen op hun bedrijf, en dan blijkt dat die processen niet altijd op elkaar zijn afgestemd. Het is van belang dat de Vlaamse overheid de processen integreert, zodat de landbouwer duidelijk zicht heeft op wat allemaal op hem afkomt.

Mevrouw Rombouts vraagt naar de timing voor de ondersteuning voor 'agroforestry'. Voor de subsidies verdeeld worden, moet duidelijk zijn wat de gevolgen zijn van 'agroforestry'. Als bomen die geplant zijn als 'agroforestry'-maatregel niet tijdig gekapt worden, is het Natuurdecreet van toepassing en is het niet evident meer om de bomen te kappen zonder compensatie. Die onzekerheden moeten volgens de spreker weggewerkt worden als 'agroforestry' gestimuleerd wordt.

Het lid stelt vast dat de omschakeling naar diervriendelijke huisvesting van leghennen en zeugen voor de sector niet evident is. Vernieuwing is altijd een moeilijk element, en het is van belang dat daar steun en aandacht voor is.

Ook inzake de reductie van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de geïntegreerde technieken in verschillende teelten is het een uitdaging om te voldoen aan de Europese verplichtingen. Het is een moeilijke oefening, maar voor mevrouw Rombouts is het positief dat de sector erbij betrokken wordt. Het is voor de gewasbeschermingsmiddelensector niet evident om te investeren in producten voor kleine teelten, gelet op de beperkte afzetmarkt. Maar het gaat wel om voor Vlaanderen belangrijke teelten, dus vraagt het lid daar specifieke aandacht voor.

Volgens de beleidsbrief zouden geïntegreerde teelten mogelijk ook zorgen voor minder resten van gewasbeschermingsmiddelen in of op voeding. Uit een studie blijkt volgens mevrouw Rombouts dat de restanten van gewasbeschermingsmiddelen op voedingsmiddelen heel laag liggen. Het is volgens het lid opvallend dat bijvoorbeeld voor aardbeien distributieketens elk een eigen label introduceren met een eigen MRL-waarde. Deze evolutie komt de geloofwaardigheid van de voedselkwaliteit niet ten goede. De minister-president heeft de ambitie om voor een aantal groente- en fruitsoorten te voldoen aan bovenwettelijke eisen van de markt over de afwezigheid van residu's van gewasbeschermingsmiddelen, zonder in te boeten op de kwaliteit van de producten. Het lid wil weten of dat punt ook aangekaart wordt bij het ketenoverleg. Deze doelstelling uit de beleidsbrief zou een hefboom kunnen zijn om het opbod tussen de winkelketens om elk met een label met de laagste MRL-waarde uit te pakken, te stoppen.

Mevrouw Rombouts steunt de beleidskeuze dat elk jaar meer wordt geïnvesteerd in het e-loket en administratieve vereenvoudiging.

De spreker begrijpt de redenering van de minister-president dat een degelijk Plattelandsfonds moet worden voorgesteld en dat kwaliteit belangrijker is dan snelheid. Maar het lid vraagt zich af of de frustratie van heel wat gemeenten geen verband houdt met het Gemeentefonds. Heeft de minister-president in de Vlaamse Regering de ruimte om ook dat gesprek aan te gaan?

De heer *Dirk Peeters* gaat in op het onderdeel dierenwelzijn, maar bepaald de problematiek van rashonden. Volgens het lid is er, op basis van een brief die hij over dit onderwerp ontving, meer verduidelijking nodig bij de toepassing en het gebruik van de subsidie van 50.000 euro voor het onderzoek naar inteelt en erfelijke ziekten bij rashonden. Wat zijn de acties op het terrein en wanneer worden de inzichten van de studie geïmplementeerd? In het geval de bevoegdheid wordt overgeheveld naar het Vlaamse Gewest, wil de spreker weten of de problematiek overgelaten wordt aan de sector, dus de kwekers, stamboomhouders en dierenartsen, of dat de overheid een rol blijft spelen. Het is voor het lid van belang dat de overheid mee stuurt en de problematiek goed opvolgt.

De spreker verwijst naar de Europees verplichte overschakeling naar verrijkte kooien voor leghennen vanaf 1 januari 2012. Vlaanderen heeft nog achterstand op het programma, hoewel de Europese richtlijn al dateert van 1999. Wat zijn de reacties van de buurlanden en is al een Europese houding bekend op de vraag van Vlaanderen om zes maanden uitstel te krijgen?

In de beleidsbrief wordt over het onverdoofd castreren van biggen verwezen naar de vier alternatieven die ILVO heeft onderzocht, maar er wordt geen eenduidig antwoord gegeven op de vraag naar de houding van de sector. Hoe moet het nu verder? Wat is de concrete planning? Wanneer komt er duidelijkheid en kan ILVO besluiten in welke richting het verder moet?

De heer Peeters gaat in op het antibioticagebruik in de landbouwsector. AMCRA werd recent opgericht. Dit is volgens de spreker een belangrijk initiatief, wat leidt tot de vraag naar de planning van de werking en een terugkoppeling van deze werking naar de commissie.

De tussentijdse evaluatie van PDPO II meldt ook achterstanden, haalt het lid aan. Het gaat met name om de Natura 2000-onderdelen, bepaalde beheersovereenkomsten en bebossing van landbouwgronden. Welke maatregelen zal de minister-president nemen om de doelstellingen tegen 2013 alsnog te realiseren?

De heer Peeters is, in tegenstelling tot mevrouw Rombouts, van mening dat in de beleidsbrief een zwakke visie wordt ontwikkeld over het behoud van landbouwgrond. De 750.000 hectare landbouwgrond uit het RSV moet volgens het lid verworven zijn en wordt door hem niet in vraag gesteld. Maar het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zal op korte termijn voor een discussie zorgen over het ruimtelijk beleid. De heer Peeters had in de beleidsbrief de hoofdlijnen willen zien hoe daar vanuit landbouw wordt mee omgegaan. Het lid stelt vast dat de sector zich verweert tegen bijvoorbeeld de Natura 2000-projecten, de instandhoudingsdoelstellingen, het Sigma-plan en de graslanden in de polders. Maar langs de andere kant wordt de landbouw ook belaagd vanuit de sectoren huisvesting en industriële ontwikkeling, wat in het BRV sterk aan bod zal komen. Het lid had in de beleidsbrief een visie willen zien over deze problematiek.

Het Plattelandsfonds, zoals het was aangekondigd in het regeerakkoord en de beleidsnota, is voor de heer Peeters heel belangrijk. Hij betreurt het uitstel, wat ook de reden was om de begroting niet goed te keuren. Het Gemeentefonds, dat de gemeenten blijft aansporen om te investeren in bebouwing en verkaveling, is volgens het lid niet de goede manier om het platteland te versterken. Er waren hoge verwachtingen voor het Plattelandsfonds, ook om de zwakste gemeenten te ondersteunen, maar het wordt opnieuw uitgesteld. De heer

Peeters heeft dan ook alle begrip voor de acties tegen het uitstel en vraagt om alsnog de eerste stappen te zetten voor het Plattelandsfonds.

In de beleidsbrief is terecht veel aandacht voor verduurzaming, stipt de heer Peeters aan, maar ook voor een sterke professionalisering en bedrijfsgroei op economisch vlak. Het lid vraagt expliciet om in die ontwikkeling de kwetsbare familiale en kleinschalige landbouw niet te vergeten. In 2010 zijn weer 8000 landbouwers gestopt. Dat zijn meestal mensen die op kleine schaal actief waren en onderhevig waren aan zware investeringen. Er is in het landbouwbeleid aandacht nodig voor meer diversiteit, meer betrokkenheid, meer verbreding, aldus de heer Peeters. Zeker voor de familiale landbouw, om ook deze groep te laten overleven met landbouwactiviteiten.

Armoede op het platteland is een belangrijk, maar verdoken probleem, stipt het lid aan. Hoe sporen de ZORO-projecten met de werking van de vzw Boeren op een Kruispunt?

Het strategisch plan Korte Keten is volgens de heer Peeters een goed beleidsvoornemen. Het lid gaat nog in op het besproeien van groenten met vervuild water, meer specifiek voor de korte keten. Wat met groenten die besproeid zijn met vervuild water en onmiddellijk worden verkocht via de korte keten? In geval van crisissen, zoals EHEC, wordt in de publieke opinie gemakkelijk, maar onterecht, gewezen naar de korte keten als veroorzaker van het probleem. De heer Peeters vraagt in die context naar middelen en ondersteuning door de overheid om de korte keten te beschermen tegen invloeden van buitenaf.

Ook het landbouwdecreet wordt, onder impuls van de staatshervorming, uitgesteld, stelt het lid vast. Wat is de timing?

De heer *Marc Vanden Bussche* stelt vast dat het aantal vissersboten gedaald is, van 127 vaartuigen in 2000 tot 89 in 2010. Het lid vraagt of het aantal vaartuigen nu echt op het laagste aantal zit en de sector nog winstgevend kan zijn, want de visserij heeft volgens de beleidsbrief nog altijd af te rekenen met een verminderde rentabiliteit en stijgende kosten. Volgens de spreker moet voor een dergelijke kleine sector een doelgericht beleid mogelijk zijn.

De fusie van de vismijnen van Oostende en Zeebrugge is een stap in de goede richting. Kan in beide veilingen de kwaliteit gehandhaafd worden? De promotie van Belgische vis is volgens de heer Vanden Bussche ook van belang. Niet enkel de vissector op zich, maar de hele culinaire sector plukt daar de vruchten van. Het is van belang om het imago van verse Noordzeevis hoog te houden.

De heer Vanden Bussche omschrijft het Plattelandsfonds als een ‘plattebeursfonds’. De minister-president heeft volgens de spreker indertijd door een werkbezoek veel hoop gecreëerd bij de plattelandsgemeenten in de Westhoek, maar ze blijven nu op hun honger zitten. Achter de financiële crisis kan de minister-president zich niet verschuilen, aangezien het voordien al duidelijk was dat er voor 2012 geen geld vrijgemaakt zou worden voor het fonds, stelt het lid.

Er wordt volgens de spreker al enkele jaren gediscussieerd over de afbakening van plattelandsgemeenten, maar in de beleidsbrief wordt daar nog altijd naar verwezen om het uitstel te verklaren. De plattelandsgemeenten zijn het uitstel beu.

Een bedrag van 7 miljoen euro dat in een eerste fase vrijgemaakt zou moeten worden voor het Plattelandsfonds, is volgens de heer Vanden Bussche toch beperkt. Het begin van het Plattelandsfonds in 2013 valt samen met de nieuwe gemeentelijke legislatuur, maar het lid wijst erop dat er dan maar twee jaar meer rest van deze Vlaamse legislatuur en er eigenlijk drie jaar tijd verloren is. De spreker vraagt om met een begrotingswijziging het Plattelandsfonds alsnog op te starten, en niet te wachten tot 2013, want de nood is hoog.

De heer *Johan Verstreken* is tevreden dat in de beleidsbrief verwezen wordt naar de resoluties over het gemeenschappelijk visserijbeleid die door het Vlaams Parlement werden goedgekeurd.

De redding van de Oostendse vismijn en de samenwerking met Zeebrugge en Nieuwpoort zijn positieve elementen.

De heer Verstreken vraagt naar de stand van zaken inzake aquacultuur en de toekomstmogelijkheden, waarbij hij verwijst naar een kweekproject van de Katholieke Universiteit Leuven.

Voor de promotie van vis zijn er soms overlappingen met bijvoorbeeld toerisme en cultuur. Het lid vraagt om de vissector meer te betrekken, bijvoorbeeld via VLAM, bij toeristische en culturele activiteiten.

De heer Verstreken stipt aan dat het label ‘Made in Belgium’ of ‘Made in Flanders’ in het buitenland stilaan verdwijnt. Steeds meer streekproducten van bij ons duiken in het buitenland op zonder dat label, wat volgens het lid zorgt voor onduidelijkheid over de herkomst.

De spreker wijst nog op het frequenter gebruik van surrogaatvis in bijvoorbeeld restaurants, en vraagt of een strengere controle mogelijk is, want dat is ook in het belang van de visserijsector.

De tussentijdse evaluatie van de externe evaluator geeft aan dat de uitvoering van het Europees Visserijfonds goed verloopt. Commissaris Damanaki heeft in het Europees Parlement België, dus Vlaanderen, vermeld als voorbeeld. Eind 2010 was al meer dan 60 percent van de middelen toegewezen. Vreest de minister-president niet dat de middelen vroegtijdig uitgeput zullen zijn? Kan dat eventueel worden opgevangen?

De heer *Jan Durnez* focust op het Plattelandsfonds. Het fonds was bedoeld als mechanisme om de plattelandsgemeenten meer middelen te geven, als voorbode op een mogelijke herziening van het Gemeentefonds. De redenering was dat het Gemeentefonds alleen kon worden herzien als er meer middelen zijn. Er zal volgens het lid gewerkt moeten worden met de middelen die vandaag ter beschikking zijn, zonder dat er de volgende jaren zicht is op groei. Kan de Vlaamse Regering de herziening van het Gemeentefonds nu aanvatten, in het zicht van de volgende gemeentelijke legislatuur?

Er is volgens de heer Durnez al veel studiewerk verricht, waaruit blijkt dat de twee grote Vlaamse steden zeker 70 tot 80 miljoen euro extra middelen krijgen, als rekening wordt gehouden met alle beschikbare objectieve criteria. Dat gaat over 4 tot 5 percent van het Gemeentefonds. Als die middelen beschikbaar worden gesteld, kan volgens de spreker een herverdeling gebeuren. Dat vergt moed en besluitvaardigheid. Het lid vraagt of een versnelde herziening van het Gemeentefonds mogelijk is, wat niet wil zeggen dat het Plattelandsfonds, dat voor de overbrugging zou moeten zorgen, de volgende jaren zou kunnen verdwijnen.

De heer *Jos De Meyer* drukt vooreerst zijn waardering uit dat de Europese middelen voor de voedselbanken behouden blijven.

Het lid spreekt over een sterke beleidsbrief, en verwijst ook naar het SALV-advies dat zich appreciërend uitspreekt over de beleidsbrief, met als twee aandachtspunten de zorg voor de jonge land- en tuinbouwers en de kleinschalige familiale bedrijven.

Er zijn volgens de heer De Meyer drie grote uitdagingen voor de toekomst. Ten eerste is er de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, dat nog regelmatig aan bod

zal komen in de commissie. Een tweede uitdaging is het meer crisisbestendig maken van de sector en de verduurzaming. Een derde zorg is een eerlijke prijs voor de producenten, waarbij het lid verwijst naar de meest recente Vlaamse landbouwconjunctuurindex.

2. Antwoorden van de minister-president

2.1. Landbouw

2.1.1. Behoud van de familiale landbouw – schaalvergroting van de Vlaamse land- en tuinbouw

Minister-president *Kris Peeters* stipt aan dat het Vlaamse landbouwbeleid nagenoeg uitsluitend gericht is op de familiale landbouw. Het overgrote deel van de bijna 30.000 Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven is in familiale handen. Kleinschaligheid is natuurlijk een andere invalshoek, maakt de minister-president duidelijk, en hij wijst erop dat de Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven vrij bescheiden zijn van omvang in vergelijking met de Europese schaal.

Men mag zich volgens de minister-president ook niet verkijken op de initiatieven in de korte keten, want het zijn niet enkel de kleine bedrijven die hier actief zijn. Heel wat grotere bedrijven zetten hun producten deels af in de agrovoedingsindustrie en vermarkten deels hun producten zelf.

2.1.2. Landbouw en klimaat

De Vlaamse emissie-inventaris wordt jaarlijks volgens internationale richtlijnen (IPCC-kengetallen) berekend, situeert de minister-president. De voornaamste stijging van de broeikasgassen na 2008 wordt veroorzaakt door een stijging van het energieverbruik in de glastuinbouwsector als gevolg van de gunstige ontwikkeling van gebruik van warmtekrachtkoppeling. Globaal genomen is wkk een goede zaak voor het klimaat, omdat primaire energie gespaard wordt, maar door de regels van de Kyoto-boekhouding wordt het globale energiegebruik (warmte en elektriciteit) op rekening van de landbouwsector geschreven.

De uitstoot van methaan (uit vertering en mestopslag) en lachgas (uit mestopslag) is gelinkt aan de veestapel en verandert slechts lichtjes. In de prognoses tot 2020 blijft die ongeveer gelijk.

In het voorjaar van 2012 worden via rondetafelconferenties mogelijke maatregelen (bodem, mestbeheer, voederrantsoen, energie) bekeken naar technische en economische uitvoerbaarheid en maatschappelijke aanvaardbaarheid. Het berekende potentieel in de land- en tuinbouw zal gezien het aandeel van broeikasgassen (16 percent in 2005) en de karakteristieken van de sector eerder beperkt zijn. Ook moet rekening gehouden worden met de effecten van mogelijke maatregelen binnen het nieuwe GLB na 2013, waar klimaat een belangrijk aandachtspunt is.

2.1.3. Erosiegevoeligheid

In het CIW-rapport ‘Globale evaluatie overstromingen november 2010’, is opgenomen dat verder werk zal worden gemaakt van een meer effectieve bestrijding van erosie. In dat kader zal een evaluatie gebeuren van de mogelijkheden van een versterkte inzet van het erosiebeleid binnen het huidige en nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het erosiebeleid wordt aangestuurd vanuit het beleidsdomein Leefmilieu.

2.1.4. Evolutie netto bedrijfsinkomen

Wat het netto bedrijfsinkomen in de land- en tuinbouw betreft, voerde Vlaanderen de afgelopen jaren inderdaad het Europese klassement aan, stelt de minister-president. Het

jaar 2011 wordt gekenmerkt door een sterke inkomensdaling omwille van een aantal crisissen. Welk effect dat heeft op de positie van Vlaanderen in het klassement is afhankelijk van de inkomensevoluties in de andere lidstaten. Daarover zijn nog geen gegevens beschikbaar. De minister-president geeft mee dat eerste ramingen half december door Eurostat worden gepubliceerd.

2.1.5. Maatregelen voor jonge landbouwers

Het Vlaamse landbouwbeleid heeft veel aandacht voor de positie van jongeren in de landbouw, beklemtoont de minister-president. Er zijn tal van beleidsmaatregelen met specifieke aanmoedigingselementen voor jongeren: de installatiepremie binnen het VLIF, de mogelijkheid voor jongeren om melkquotum te verwerven uit het quotumfonds, de installatiecursussen in de naschoolse vorming enzovoort. Bij de besprekingen in het kader van het nieuwe Europees landbouwbeleid pleit Vlaanderen voor een verhoging van de toeslagrechten voor jongeren. In het voorstel van de Europese Commissie is er sprake van dat 2 percent van de budgettaire enveloppe, als extra steun, aan jonge landbouwers toegekend kan worden.

2.1.6. Standpunt Vlaanderen over GLB

Het Vlaamse standpunt wordt opgemaakt op basis van de resolutie van het Vlaams Parlement. De minister-president hoopt dat met een kamerbrede consensus in de commissie die richting kan worden aangehouden.

2.1.7. Campagnes VLAM voor duurzaam consumptiegedrag

VLAM zal in zijn communicatie met het publiek nog meer de aandacht vestigen op duurzame consumptie. Met het ‘Lekker van bij ons’-concept wil VLAM de consument oriënteren in de richting van duurzamere voedselkeuzes.

VLAM voert ruim promotie voor plantaardige voedingsmiddelen: groenten en fruit (All-day long, Flandria), aardappelen (Patapas) en brood (Wakkere Bakker). Sinds 2000 voert VLAM via diverse kanalen campagnes voor bioproducten. In 2012 wordt hiervoor een zelfstandige sectorgroep ‘Bioproducten’ opgericht.

In september 2011 lanceerde VLAM de nieuwe campagne ‘Vlees van hier? Met plezier!’. VLAM lanceerde deze campagne om de Vlaming die kiest voor vlees aan te sporen de voorkeur te geven aan veilig en verantwoord vlees van bij ons. Er wordt gesteld dat vlees in de juiste hoeveelheid en de juiste context past in een gezonde en evenwichtige voeding.

De doelstellingen van deze campagne zijn driedig:

- de plaats van vlees in een evenwichtige en gevarieerde voeding aangeven;
- wijzen op de mogelijkheden voor een duurzamere consumptie van vlees: enerzijds door te kiezen voor vlees van bij ons; anderzijds door te communiceren over de aanbeveling van 100 gram vlees, vis, ei of vervangproducten per dag (wat consumenten bewust kan doen nadenken over hun vleesinname);
- informeren over de verduurzaming van de veehouderij.

De campagne krijgt een verlengstuk in 2012.

Specifieke campagnes voor vleesarme voeding voert VLAM niet. Op de site ‘Lekker van bij ons’ zijn evenwel vleesarme recepten beschikbaar. VLAM voert zowel promotie voor dierlijke als plantaardige producten, die elk hun rol spelen in het kader van een evenwichtige voeding.

2.1.8. Crisisbestendiger maken van de sector

De minister-president onderstreept dat dit een belangrijk aandachtspunt is van het Vlaams landbouwbeleid. Op 12 december 2011 wordt de taskforce risicobeheer opnieuw samengeroepen. Tijdens deze bijeenkomst zal gesproken worden over de nakende regionalisering van het landbouwrampenfonds en over de voorstellen rond risicobeheer in het kader van het nieuwe landbouwbeleid na 2013. De minister-president wijst er wel op dat voor de timing een onderscheid gemaakt moet worden tussen de maatregelen in het kader van de federale begroting en de overdracht van bevoegdheden.

2.1.9. Evaluatie en opmaak strategisch plan Biolandbouw

In het najaar van 2011 is begonnen met een globale evaluatie van het huidige plan door de drie ondertekenaars: Boerenbond, ABS en BioForum. Tegelijkertijd gebeurde een interne evaluatie door het beleidsdomein Landbouw en Visserij. In januari 2012 worden de verschillende bijdragen samengebracht en voorgesteld op een strategische stuurgroep biologische landbouw. Op basis van de evaluatieresultaten, leerpunten en een werksessie met de stakeholders zal tegen eind 2012 een nieuw beleidsplan biologische landbouw afgerond worden.

Samen met de biosector wordt in het kader van de opmaak van een geactualiseerd strategisch plan en de hervormingsvoorstellen op Europees niveau nagedacht over aanpassingen aan de biohectarepremie en ondersteuningsmaatregelen voor biolandbouw.

2.1.10. Interdepartementale werkgroep voedselverlies en -verspilling

In april 2011 werd een interdepartementale werkgroep 'Voedselverlies- en verspilling' in het leven geroepen. De IWG, met als trekker de afdeling Monitoring en Studie van het Departement Landbouw en Visserij, is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle relevante beleidsdomeinen, waaronder Landbouw en Visserij, Leefmilieu, Economie, Onderwijs, Duurzame Ontwikkeling. De IWG vergaderde in mei en september, en de volgende bijeenkomst is gepland voor eind januari 2012, en heeft als doel de verschillende lopende werkzaamheden binnen de Vlaamse overheid rond het thema voedselverlies en -verspilling op elkaar af te stemmen en het geheel te coördineren.

2.1.11. Timing uitbouw e-loket

De minister-president somt op welke procedures al via het e-loket kunnen verlopen:

- elektronische verzamelaanvraag;
- premieaanvraag zoogkoeien;
- aankoop quotum leveringen van het quotumfonds;
- aankoop quotum leveringen van het quotumfonds jonge starters;
- aanpassen identificatiegegevens e-loket gebruiker;
- aanpassen identificatiegegevens landbouwer;
- inschrijving boslandbouwsystemen;
- steunaanvraag voor schoolfruit;
- erkenningsaanvraag voor schoolfruit;
- hernieuwing erkenningaanvraag voor schoolfruit (instappers).

In 2012 zullen ook volgende aanvragen via het e-loket gerealiseerd worden:

- overdracht van toeslagrechten;
- aanvraag voor toeslagrechten uit de reserve;
- aanvraag mandaten;
- VLIF-aanvraag (implementatie ook in 2013 en 2014).

2.1.12. Vergoeding varkenshouders bij stopzetting

Na een overleg met de administratie en de andere landbouworganisaties heeft VEVA zijn herstructureringsvoorstel teruggetrokken, verduidelijkt de minister-president. VEVA was

uiteindelijk van oordeel, samen met de andere landbouworganisaties, dat enkel een aanpak op Europees niveau zinvol is.

2.1.13. Nieuwe dossiers voor Europese erkenning van streekproducten

Producten waarvoor de erkenningsprocedure loopt, zijn: Liers vlaaike, Poperingse hopenpescheuten, Zuid-West-Vlaamse roodbruine bieren. Sinds kort is er ook een dossier binnen voor de Vlaamse laurier. De evolutie van al deze dossiers kan gevolgd worden op de website van het Departement Landbouw en Visserij.

2.1.14. Groenbedekkers – bijen – biodiversiteit

De nieuwe subsidiemaatregel waarvoor 4 miljoen euro wordt uitgetrokken, kadert in toepassing van pijler I (artikel 68), waarbij niet-bestede middelen gebruikt kunnen worden voor het ondersteunen van maatregelen ten gunste van het leefmilieu. Deze subsidie wordt uitbetaald in de vorm van jaarlijkse betalingen en is geldig voor 2012 en 2013. Met deze maatregel wordt ook deels specifiek gefocust op bijen, waarbij in de lijst van in aanmerking komende groenbedekkers een aantal groenbedekkers vermeld staan die specifiek in functie van bijen zijn of een bijdrage leveren aan de beschikbaarheid van bloeiende gewassen in het najaar. Binnen de interdepartementale werkgroep ‘Agrarisch natuurbeheer en biodiversiteit’ worden verdere beleidsinitiatieven genomen om het landbouwbeleid en het natuurbeleid te laten samensporen ten gunste van een verbetering van de biodiversiteit.

2.1.15. ‘Agroforestry’

Voor de periode tot 2013 wordt een Vlaams budget van 250.000 euro uitgetrokken. Daar worden evenveel Europese middelen tegenover gezet. Het eerste jaar zijn slechts een tiental inschrijvingen genoteerd, goed voor een totale overheidssteun (Vlaanderen + EU) van 45.902,15 euro. De minister-president verwacht dat dit de volgende jaren zal toenemen. Het is ook de bedoeling om de eerste jaren vooral ervaring op te doen over de mogelijkheden van ‘agroforestry’ in de Vlaamse landbouwcontext.

Om een versnelde introductie in Vlaanderen te realiseren, wordt er naast de subsidie eveneens werk gemaakt van het wegwerken van de juridische knelpunten met betrekking tot ‘agroforestry’ in diverse decreten en besluiten.

2.1.16. Exportwerking VLAM

VLAM zet zijn inspanningen op het vlak van exportwerking voort. In overleg met de diverse sectoren wordt bekeken welke inspanningen moeten worden geleverd naar welke landen. Elke sector heeft zijn eigen focus, maar Oost-Europa is een constante. Verder is er ook veel aandacht voor Rusland, China, Vietnam en Korea.

VLAM deed een analyse van de exportcijfers van de agrosector van 2005 tot 2010 en de eerste zeven maanden van 2011. Hieruit blijkt dat er een daling was in 2009, maar dat we eind 2010 opnieuw op het niveau van 2008 zaten en dat deze stijgende lijn wordt doorgetrokken tijdens de eerste zeven maanden van 2011. Deze tendens geldt zowel voor EU27 als de wereldwijde export. Het beleidsdomein Landbouw en Visserij maakt ook elk jaar het agrohandelsrapport op waarin tal van statistieken worden verzameld, licht de minister-president toe.

2.1.17. Wijnbouw

Naast de wetgeving, die in voorbereiding is, rond het toekennen van Europese labels inzake oorsprongsbenaming voor onze Vlaamse wijnen, worden momenteel de nodige voorbereidingen getroffen om samen met de wijnsector in Vlaanderen een beleid ter promotie van de wijnbouw te ontwikkelen. Zo zal bekeken worden op welke manier en waar specifiek praktijkonderzoek voor de wijnbouwsector kan worden uitgewerkt. Op die

manier moet worden vermeden dat onze wijnbouwers enkel op het buitenland aangewezen zijn voor voorlichting en begeleiding, maakt de minister-president duidelijk.

2.1.18. Productie en export van halalvoedsel

Er bestaan geen officiële statistieken over productiecijfers van halalvoedsel. Productiecijfers zouden via privécertificeringsorganisaties wel ingeschat kunnen worden, maar die informatie is om concurrentiële redenen niet openbaar. Het is dus niet mogelijk om het totale aanbod van halalvoedingsproducten in Vlaanderen in te schatten. Er zijn evenmin exacte cijfers over export en import van halalvoedsel. Deze gegevens worden opgesteld aan de hand van douanecodes, maar die maken geen onderscheid tussen halalproducten en niet-halalproducten.

2.1.19. Castratie van biggen

De studie bij ILVO loopt nog tot medio 2012. Eind november is er door ILVO verslag uitgebracht over de resultaten tot nog toe. Hierbij wordt uitvoerig ingegaan op de pro's en contra's van de diverse alternatieven. In de loop van 2012 zal een actieplan worden uitgewerkt om de varkenshouders aan te moedigen om de onderzochte alternatieven toe te passen in hun bedrijfsvoering.

De minister-president wijst op het belang van degelijk studiewerk en weloverwogen beslissingen, en verwijst naar Duitsland, waar nu de distributieketens het vlees van chemisch gecasteerde varkens weigeren.

2.1.20. Onderzoek inzake agro-ecologische landbouwsystemen

Binnen ILVO wordt in dit kader gefocust op boven- en ondergrondse agrobiodiversiteit, agrarisch natuurbeheer, ecosysteemdiensten en agro-ecologische teeltsystemen (teeltrotatie, vruchtopvolging, bodembedekkers en vanggewassen, koolstofopslag enzovoort).

2.1.21. Melkquotaregeling

Het stappenplan voorzag een stapsgewijze daling van de prijs voor quotum dat overgedragen wordt via het quotumfonds tot 2012, een stapsgewijze stijging van het bedrijfsplafond en de mogelijkheid tot het oprichten van quotumringen, licht de minister-president toe.

Inmiddels is de minimale prijs bij het quotumfonds bereikt (0,06 euro/liter). De andere afspraken uit het stappenplan en de andere regelingen blijven onveranderd behouden tot eind maart 2014.

Momenteel lopen er op EU-niveau besprekingen over de organisatie van de zuivelmarkt na het verdwijnen van het quotum eind maart 2015. Als er daarover meer duidelijkheid is, zal met de sector besproken worden hoe kan worden omgegaan met de Vlaamse quotumregeling in de periode van 1 april 2014 tot eind maart 2015. In die periode moet het quotumfonds afgeschaft worden en dienen ook nog andere mobiliteitsregelingen te verdwijnen of aangepast te worden. Een eerste overleg met de sector is gepland op 19 december 2011.

2.1.22. Problematiek inteelt bij rashonden

Met betrekking tot het onderzoeksproject kan er volgens de minister-president geen onduidelijkheid zijn. Het project is ingediend door het consortium (de werkgroep onder leiding van professor Comhaire) en wordt uitgevoerd door de K.U.Leuven. Bedoeling is om basisinformatie te verzamelen over de genetische diversiteit in functie van de controle van erfelijke afwijkingen. De studie zal in mei 2012 afgerond worden en het consortium zal nagaan hoe de conclusies geïmplementeerd kunnen worden.

Intussen werkt het consortium verder en wordt daarbij ondersteund door de administratie. De minister-president verwacht eind 2011 een rapport over de stand van zaken, de

knelpunten en de voorgestelde aanpak. Intussen worden al acties ondernemen, waarbij de spreker verwijst naar de vorming van keurmeesters en het symposium van 10 september in Gent.

Door de werkzaamheden van het consortium, waarin zowat alle actoren vertegenwoordigd zijn, komt men tot initiatieven die gedragen worden door de hele sector, wat volgens de minister-president de meest aangewezen weg is om concrete resultaten te boeken. Dat betekent niet dat – voor zover dit nu of in de toekomst tot de Vlaamse bevoegdheid zou behoren – regelgeving uitgesloten is.

2.1.23. Ruimte voor landbouw

In de beleidsbrief wordt hier niet zeer uitvoerig op ingegaan, omdat het de bevoegdheid is van de minister van Ruimtelijke Ordening, stelt de minister-president. Vanuit het beleidsdomein Landbouw wordt er wel nauwlettend op toegezien dat in de ruimtelijkeordeningsprocessen voldoende aandacht wordt geschonken aan het belang van een goede kwalitatieve en voldoende kwantitatieve invulling van ruimte bestemd voor landbouw. Binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij, meer bepaald in de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, zijn een aantal ambtenaren hiervoor specifiek vrijgesteld.

2.1.24. Dialoogdagen varkenshouderij

Op 1 december zal de minister-president het actieplan voorstellen aan de actoren die meegewerkt hebben aan de dialoogdagen. Op 14 december zal in de commissie van gedachten worden gewisseld over het actieplan. Daarom gaat de minister-president er nu niet verder op in.

2.1.25. PDPO II

De uitvoering van PDPO II zit nagenoeg op schema. Het uitvoeringscomité, waar alle betrokken administraties aan tafel zitten, volgt permanent de uitvoering op en doet voorstellen om de vooruitgang te bespoedigen voor sommige maatregelen. Voor sommige maatregelen, zoals die in assen 3 en 4 van PDPO II, volgen de betalingen later dan de uitvoering, waardoor soms ten onrechte de indruk ontstaat dat de uitvoering achterop blijft.

2.1.26. Gewasbescherming

In overleg met de tuinbouwsector, de erkende praktijkcentra en de federatie van de fyto-producenten worden maatregelen genomen om de problematiek van de erkenning van gewasbeschermingsmiddelen voor kleine teelten aan te pakken. Verder wordt vooral ingezet om IPM te introduceren in alle plantaardige teelten.

2.1.27. Terugdringen antibioticumgebruik in de veehouderij

Bij het ILVO gebeurt heel wat onderzoek om het antibioticumgebruik in de Vlaamse veehouderij terug te dringen. Ook de belangrijke kwaliteitshandboeken in de veehouderij bevatten bepalingen om het gebruik terug te dringen. Vanuit Vlaanderen wordt maximaal meegewerkt met de bevoegde federale autoriteiten FAVV en FOD Volksgezondheid.

2.1.28. Strategisch plan korte keten

Het plan is in uitvoering, stelt de minister-president. Er werden structurele middelen uitgetrokken voor de steunpuntwerking hoeve- en streekproducten. In totaal gaat het om 144.000 euro. De oproep voor ‘quick-win’-projecten is afgerond en na beoordeling en jure-ring door de administratie zullen nog dit jaar de te ondersteunen projecten gekozen worden. Hiermee is een bedrag gemoeid van 50.000 euro.

2.2. *Visserij*

2.2.1. *Aquacultuur*

Het operationele programma in het kader van het Europees Visserijfonds voorziet in mogelijkheden voor zowel investeringen als proefprojecten inzake aquacultuur. De minister-president heeft geen weet van op stapel staande commerciële projecten inzake aquacultuur.

Vlaanderen ondersteunt wel twee onderzoeksprojecten, in Sint-Niklaas (Interreg-project) en Beitem (EVF), die overigens samenwerken met onder andere de K.U.Leuven en betrekking hebben op de kweek van zoetwatervis. Er blijken heel wat problemen op te duiken (waterkwaliteit, visvoeder, energieverbruik, slachten en afzet, vergunningen enzovoort), die beletten dat er commerciële initiatieven genomen worden. Dat blijkt overigens ook de situatie te zijn in Wallonië en andere landen. Nochtans zijn er in Vlaanderen tal van instanties bezig met onderzoek naar aquacultuur. Onder impuls van professor Sorgeloos is een netwerk opgericht waar partners elkaar ontmoeten en informatie uitwisselen. Er blijkt echter nood aan een gestructureerd overlegorgaan, stelt de minister-president. Vandaar de beslissing om een platform op te starten dat de problemen en oplossingen in kaart moet brengen, en dat een strategie voor de ontwikkeling van de aquacultuur in Vlaanderen moet uittekenen. Het is de bedoeling om de voornaamste actoren daarin op te nemen en het bestaande netwerk te integreren in de werking. De administratie heeft reeds heel wat gesprekken gevoerd met actoren en begin 2012 zal het platform effectief kunnen opstarten.

Wat betreft de beoordeling van projecten, verduidelijkt de minister-president dat bij de opstart van de uitvoering van het operationeel programma een duurzaamheidtoets werd uitgewerkt en elk project wordt daarop gescreend. Dat houdt in dat nagegaan wordt in hoeverre projecten effectief als duurzaam beschouwd kunnen worden, zowel economisch, ecologisch als sociaal.

2.2.2. *Visveilingen*

De fusie van de visveilingen van Zeebrugge en Oostende was inderdaad een belangrijke stap, bevestigt de minister-president. Er is trouwens ook een goede samenwerking ontstaan met Nieuwpoort, en de drie veilingen zullen binnenkort met dezelfde software werken. Dat is een belangrijke stap in de richting van simultaanverkoop. Wat betreft de kwaliteit biedt de fusie ook win-winsituaties en laat het een efficiëntere exploitatie op beide plaatsen toe. Anderzijds worden in Oostende omvangrijke investeringen gepland waarbij onder andere een nieuwe vismijn gebouwd zal worden.

De betrokkenheid van de sector bij het promotiebeleid van VLAM is volgens de minister-president verzekerd via een specifieke sectorgroep 'Vis'.

2.2.3. *Toepassing Europees Visserijfonds*

Dat de middelen al in belangrijke mate toegekend zijn, komt omdat de sector volop inspeelt op de geboden kansen tot reconversie. In het verleden (zeker in de jaren 2000-2002) heeft Vlaanderen heel wat Europese middelen verloren laten gaan. Dat zal nu absoluut niet gebeuren, beklemtoont de minister-president.

Het huidige programma loopt tot 2013, en het zou inderdaad kunnen dat de EU-middelen voor het einde van het programma opgebruikt zijn. Maar er blijven uiteraard de Vlaamse FIVA-middelen om met eigen Vlaamse middelen nog een aantal acties uit het OP te ondersteunen.

Vanaf 2014 zal allicht het nieuwe Europees Maritiem en Visserijfonds starten. Op dit moment zijn de voorstellen van de Europese Commissie nog niet officieel bekend, maar de minister-president zal met de administratie het nodige doen om ervoor te zorgen dat dit nieuwe programma zo snel mogelijk operationeel wordt in Vlaanderen, zodat het meteen aansluit op het aflopende programma.

2.3. Plattelandsbeleid

2.3.1. Bestuurskrachtmonitor

Het voorbije jaar werd een bestuurskrachtmonitor ontwikkeld door de universiteiten van Leuven en Antwerpen, die daarna werd uitgetest bij veertien gemeenten. De resultaten worden momenteel in een eindrapport gegoten, en zullen toegelicht worden op de themagroep van het IPO op 20 december 2011. Het pilootproject wordt geëvalueerd en er wordt een timing voor het vervolgtraject bekeken.

2.3.2. Armoede op het platteland

Begin 2012 zal een bijkomende communicatieactie gevoerd worden om de mogelijkheden binnen PDPO II voor projecten met als doelgroep mensen in armoede onder de aandacht te brengen van potentiële projectpromotoren. Het is duidelijk dat tot nog toe die mogelijkheden onderbenut zijn gebleven.

2.3.3. ZORO-projecten – Boeren op een Kruispunt

De doelgroep van de vzw Boeren op een Kruispunt zijn land- en tuinbouwers in moeilijkheden. Hiervoor voorziet de vzw Boeren op een Kruispunt op vraag van de landbouwers in een aangepast aanbod van bedrijfstechnische, bedrijfseconomische en psychosociale begeleiding. Het betreft dus een duidelijk afgebakende doelgroep en een vraaggerichte werking.

De doelgroep van de ZORO-projecten is ruimer en er wordt proactief gewerkt. De ZORO-projecten worden ingezet als complementair instrument binnen het sociaal beleid van lokale besturen. Het dorpsnetwerk biedt een antwoord op het verdwijnen van voorzieningen en diensten uit de dorpen door leemtes in het reguliere zorgaanbod aan te vullen en verdoken en geïsoleerde zorgbehoevenden op te sporen en te begeleiden.

2.3.4. Belgisch trekpaard – veulenpremie

De minister-president heeft beslist om 128.000 euro extra in te schrijven voor de paardenfokkerij. 90.000 euro hiervan is ter beschikking gesteld van de Koninklijke Maatschappij het Belgisch Trekpaard, die zou opteren om deze middelen in te zetten voor een veulenpremie. Het bedrag wordt bepaald door het aantal geboren veulens per jaar: 600 veulens aan 150 euro per veulen maakt 90.000 euro. Daarnaast wordt er ook een bedrag gegeven (6.000 euro – 40 veulens) aan het Vlaams Paard vzw, die ook een project kan indienen.

2.3.5. Paardenhouderij en veiligheid

Er zijn al heel wat initiatieven genomen om de veiligheid te bevorderen, beklemtoont de minister-president. Zo werd op 4 juli 2011 het startschot gegeven van de veiligheidscampagne 'Paard op de baan? Kalm aan!'.

Samen met het Vlaams Paardenloket worden heel wat initiatieven genomen, stipt de minister-president aan. Door de nodige sensibiliseringsacties wordt getracht om automobilisten juist te laten reageren als ze een paard tegenkomen op de weg.

2.3.6. Plattelandsfonds

Het is de bedoeling het besluitvormingsproces over een nieuw decreet in de loop van 2012 af te ronden, zodat het fonds vanaf 2013 operationeel kan zijn. Het is volgens de minister-president van belang dat de timing nu vastligt, wat een goede voorbereiding mogelijk maakt en er ook voor zorgt dat het Plattelandsfonds is afgestemd op de nieuwe gemeentelijke legislatuur.

3. Reacties leden

De heer *Jan Durnez* vult nog aan dat het plattelandsfonds slechts een onderdeel is van een integraal plattelandsbeleid. De VVSG vraagt ook om het Gemeentefonds te herzien. De spreker vraagt om te overwegen om het begrip ‘bestuursakkoord’, dat is ingeschreven in het witboek Interne Staatshervorming, in een positieve betekenis uit te werken, namelijk dat tussen gemeenten, provincies en Vlaanderen een aantal taken goed afgesproken worden, zodat de nieuwe gemeentelijke legislatuur vlot kan starten.

Minister-president *Kris Peeters* beaamt dat het plattelandsfonds een onderdeel is van het plattelandsbeleid en neemt de suggestie mee.

III. MOTIES VAN AANBEVELING

Tot besluit van het debat over de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid, beleidsprioriteiten 2011-2012, ingediend door de heer *Kris Peeters*, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, werden moties van aanbeveling aangekondigd door de heer *Karlos Callens*, door de heer *Dirk Peeters*, door mevrouw *Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt* en door mevrouw *Tinne Rombouts*, de heer *Lode Ceysens*, mevrouw *Els Robeyns*, mevrouw *Tine Eerlingen* en de heer *Jos De Meyer*.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Dirk PEETERS
Karlos CALLENS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
AMCRA	Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
CIW	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
EHEC	enterohemorragische Escherichia coli
EVF	Europees Visserijfonds
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FIVA	Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector
FOD	federale overheidsdienst
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
IPM	Integrated Pest Management
IPO	Interbestuurlijk Plattelandsoverleg
IWG	interdepartementale werkgroep
K.U.Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
MRL	maximale residulimiet
OP	Operationeel Programma
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
VEVA	Vereniging voor Varkenshouders
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
wkk	warmtekrachtkoppeling
ZORO	dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving